

ۋلىتىق رۇح الاۋىن بىيىك ۇستاپ، ەداۋىردىڭ العا باسۇ دابىلىن قاقتى

(باسى 1 - بەتتە)

2019 - جىلى ساپاسى كەڭىس ماجىلىسىنە قاتد-
ناسقان ادەبىيەت - كورۈكەمۈنەر سالاسىنداعى، قو-
عامدىق عىلمېدار سالاسىنداعى مۇشەلەرگە امانداما
بارىپ، ”داۋىر مەن بىر گە العا باسۇعا، حالقتى وزەك
ەتۈگە، حالققا سارا تۇىندىلار ۇسۇنعا، تاماشا مورالەمەن
سالققا جەتەكشىلىك ەتۈگە تاباندى بولۇ كەرەك“ دەپ اتاپ
كورسەتتى؛
2020 - جىلى وقۇ - اعارتۇ، مادەنىەت، دەد-
ساۋلىق ساقتاۋ، دەنە تارىبە سالالارنىڭ ماماندا-
رى، ۋاكىلدەرى اڭگىمە ەماجىلىسىن باسقارىپ اشىپ،
”جۇڭگوشا سوتسىيالىزم — جالىي بەتتىك دامىتىن،
چالىي بەتتىك العا باساتىن ۇلى ەس، سوتسىيالىستىك
مادەنىەتتىڭ گۇلدەنۋى، دامۇى بول-
مايشىنا، سوتسىيالىستىك وسزامانداندىرۇ دا بولماق
ەمەس“ دەپ باسا دارىپتەدى؛
…

مادەنىيەت كوركەيسە، مەملەكەت كوركەيە-
دى، مادەنىيەت كۇشەيسە، ۇلت كۇشەيدى.
باس شۇجى شي جىنپىڭ پارتيانىڭ 19 - قۇرلتنايىندا جا-
ساغان بايانداماسىندا بلايي دەپ اتاپ كورسەتتى:
”وسكەلەڭ مادەنىيەت سەنمى بولمايشىنا، مادەنىيەت-
تىڭ گۇلدەنىپ - كوركەيۋى بولمايدى، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ
ۇلى گۇلدەنۋى دە بولمايدى“.
مادەنىيەت سەنمەن بە-كەمدەپ، ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
ارقىلى ۇلتتىق رۇختى سەرپلىنۇ — ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
قىزمەتكەرلەرى، ەسوزسىز، ارقالاۋعا ۇىستىتى تارىجى
جاۋاپكەرشلىك.
باس شۇجىدىڭ نۇسقاۋىن كوكەيىندە بەرىك
ساقتاغان قالىڭ ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قىزمەتكەر-
لەرى كوكىرەك كەرنەنگەن اسقاق سەزمەمەن، تولقى
سەنمەمەن جاڭا جورقتى قارسى الدى.

جوعارى دەڭگەيدە جوسپارلاپ، عىلمىي شەشىم
جاسادى —

**باس شۇجى شي جىنپىڭ جاڭا داۋىردەگى ادەبىيەت - كوركەمۈنەر دامۇنىنىڭ جاڭا جاعدا-
يى تىياناق ەتسپ، پارمەندى جەنەكشىلىك ەتسپ جانە
ىلگەرىلەنسپ، جۇڭگو ادەبىيەت - كوركەمو-
نەرنىنىڭ ساقاداي سايلانىپ قايتا اتسانىپ جاڭا شىغعا
شەرۋ تارتۇننا جەنەكشىلىك ەتتى**

پارتيا 18 - قۇرلىتايىنان بەرى، باس شۇجى شي جىنپىڭ
ادەبىيەت - كوركەمۈنەردىڭ دامۇىنداعى شەشۋى ماسەللەرگە
باعىتتاي وترىپ ەبرىسىپرا ماڭزدى بايمەداۋلار
جاسادى ەرى اماليات تۇرعىسى-
نان ەبرىقانشا كەلىلى ەستى، ماڭزدى قىمىلدى ەوزى
ورنالاستىرىپ، ەوزى ىلگەرىلەتسپ، ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
دىڭ گۇلدەنىپ - كوركەيۋىنە، دامۇونا تا-
ماشاشارت - جاعداي جاراتسپ، پارمەندى ترەك
ازدىرلەپ، جاڭا ارنا قالىپتاستىردى —

ادەبىيەت - كوركەمۈنەر جاسامپازدىعى
جاعىددا، تاڭداۋلى تۇىندىلار جاراتۋدى، ەۇندىرۋدى
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قىزمەتتىنىڭ وزەكتى بۇنى ەتۋ،
ساپانى جوعارلاتاۋدى ادەبىيەت - كوركەمۈنەر تۇىندىلارنىڭ
جان تامىرى ەتۇ كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى.
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر جاسامپازدىغىندا ەجۇز
ئۇرلى، مىڭ ەتۇرلى ەدىس بولۇى مۇمكىن، ەىراق
خالققا تامىر تارتۇ، ومىرگە تامىر تارتۇ ەڭ ەتۇبىرلى،
ەڭ شەشۋى، ەڭ سەنمىدى ەدىس سا-
نالادى، حالقتى وزەك ەتكەن جاسامپازدىق باعدا-
رنا تاباندى بولۇ كەرەك.

جۇڭگو رۇحن ساۋلەلەندىرۇ جاعىندا، زاماند-
مىزداعى ادەبىيەت - كوركەمۈنەر وتاشلىدىقتى ادەبىيەت -
كوركەمۈنەر جاسامپازدىغىنىڭ نەگىزگى
اۋەنى ەتسپ، حالقتى دۇرس تارىخ كوزقاراسىن، ۇلت كوزقاراسىن،
مەملەكەت كوزقاراسىن، مادەنىيەت كوزقاراسىن ورناتۇ-
عا جانە وغان تاباندى بولۇعا جەتەكتەپ، جۇڭگولق بولۇدىڭ
جىگەرى مەن سەنمەن كۇشەيتۇ كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى.

ەكى ونمىدىلىكتىڭ بىرلىگى جاعىندا، ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
بازار شارۋاشلىغىنىڭ السىپ تولقىنىندا باعدارنان اداسپاۋى،
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر با- زاردىڭ قۇلى بولماۋى،
بايداقۇمارلىققا سالىنباۋى كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى.
جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنىيەتن ساۋلەلەندىرۇ
جاعىندا، جۇڭخۇا مادەنىيەتى تۇرعىسىنان جازىياي،
جاسامپازدىقن كادەگە جاراتۇعا، جاسامپاز-
دىقن دامىتۇعا تاباندى بولسپ، مۇراجايدى ساقاتقان
مادەنىي ەسكەرتكىشترەدى، كەڭ - بايتاق دالادا ساق-
تالغان مۇرالاردى، ەسكى جازىبالاردا جازىلغان جازۇ-
لاردى جانداندىرۇ كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى.
مادەنىيەتتى سىرتقا شععارۇ جاعىندا، جۇڭخۇا
مادەنىيەتنىڭ جاۋھارىن اىگىلەيتىن، جۇڭگولقتارتاردىڭ
ەستەيتالىقتى ىلپنىسىن بەينەلەيتىن، زامانىمىزداعى
جۇڭگونىڭ قۇن كوزقاراسىن باسۇا مەن سونمەن بىرگە،
دۇنيە ەجۇزنىڭ العا باسۇا اعىمىنا ۇيلەسەتتىن
اناغۇرلىم كوپ تاڭداۋلى تۇىندىلاردى جاراتىپ، ەلد-
مىز ادەبىيەت - كوركەمۈنەرنىڭ ايقىن جۇڭگوشا
ەرەكشەلىكەپن، جۇڭگوشا سىتيلەپن، جۇڭگوشا ايبىند-

مەن دۇنيە جۇزىندە اسقاق تۇرۇنسا مۇمكىندىك
جاساۋ كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى.
…

يدەيانلىڭ شۇعلاسى
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگو ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
سىتەرىنىڭ شت جاڭا ساپا- رىن نۇرلاندىردى.
قۇلاشنى كەڭ جايغان ايبىندى رەفورما
اماليا- تى بارسىندا، باس شۇجى شي جىنپىڭ جوبا - ورنالاس-
تىرۇ جاساپ، ماسەلەنىڭ تالماۋ جەرىن ەاپ باسپى تاۋىپ،
قىىن ماسەللەردى شەشىپ، جاڭا داۋىردەگى ادەبىيەت -
كوركەمۈنەردى دامىتۇدىڭ ساياسات جۇيەسىن ورناتۋدى
ىلگەرلەتتى، شەشۋى ساياساتتار بىرىنەن سوك ەبرى
شوعىرلى العا قوبىلدى —

«جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتەتنىڭ
سوتسىيالىستىك ادەبىيەت - كوركەمو- نەردى گۇلدەندىرۇ،
دامىتۇ جونىدەگى بىكىرى» جاريالانىپ، سوتسىيالىستىك
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر سىتەرىن گۇلدەندىرۇدىڭ،
دامىتۇدىڭ ايقىن دا ۇتىمدى جول كارتاسى جاسالدى.
«جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنىيە- تىن جالعاستىرۇ،
دامىتۇ نىجەنەرىياسىن اتقارۇ جونىد- دەگى بىكىر»،
«شىچىۋى تەاتىرن جالعاستىرۇ، دامىتۇ جونىدەگى ەبرىقانشا
ساياسات»، «مەملە- كەت مەنىشىگىندەگى ادەبىيەت -
كوركەمۈنەر ۇير- مە - توپتارى رەفورماسىن تەرەڭدەتۇ
جونىدەگى بىكىر» سىياقتىلار جاريالانىپ، سوتسىيالىستىك
ما- دەنىيەتتە قۇاتنى ەل قۇرۇ، مەملەكەتتىڭ
مادەنىيەت جۇمىساق كۇشىن نىعايتۇ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ
ۇلى گۇلدەنۋى سىندى جۇڭگو ارمانىن جۇزەگە اسىرۇ
بىيىك تۇرعىسىنان جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى
مادەنىيەتىن جالعاستىرۇ، دامىتۇ قىزمەتى جونىدە
ماڭىزدى ورنالاستىرۇ جاسالدى، ەبرى قىدىرۇ ناقتى
قارجىلىق سۇبەيمەلدەۋ ساپاساتتارى ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
سالاسىن ايرىقشا جەلىپىندىردى.
«مەملەكەتتىك ادەبىيەت - كوركەمۈنەردى سىياۋ - باعالاۋ
ئۇزىمى رەفورماسى جونىدەگى بىكىر»، «مەملەكەت
مەنىشىگىندەگى مادەنىيەت كاسىپورىنئاراد- نىڭ قوعامدىق
ونىمدىلىكى ماڭداي الدى ورنىعا قويىپ، قوعامدىق ونىمدىلىك
پەن ەكونومىكالىق ونىمدىلىكتىڭ بىرلىگىن جۇزەگە اسىرۇىن
ىلگەرىلەتۇ جونىدەگى جەنەكشى بىكىر»، «جاڭا داۋىردەگى
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر سنى قىزمەتن كۇشەيتۇ
جونىدەگى جەنەكشى بىكىر» …
ادەبىيەت - كوركەمۈنەردىڭ جاڭا ساياساتتارى جاندىنىقتى
تىسپ، جاسلىقتى جارقاتتى، باعدارى اناغۇر- لم ايقىن،
سىتلى پاك، سالتى دۇرس ادەبىيەت - كوركەمو- نەر
ورناسى مەن سالا ەكولوگىياسى بىرىندەپ قالىپتاستى.

باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭىزدى بايىم-
داۋلارنىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، قالىڭ ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
قىزمەتكەرلەرى ۇلى كۇرەستىڭ، ۇلى نىجەنەرىيانىڭ،
ۇلى ەستىك، ۇلى ارماننىڭ جاندى امالياىتانا قۇلىشنا ات
سالىسىپ، حالقتىڭ قاچەجنە ۇن قاتىپ، ەداۋىر تاقىرىبىنا
جاۋاپ قايتىنارىپ، ادەبىيەت - كوركەمۈنەردىڭ جوعارى
ساپايلى دامۇى ارقىلى ۇلتتىڭ گۇلدەنۋى سىندى ماڭىگىلىك
ۇلى نسكە مەمم دا ۇلتاندى، شىنايى دا وزىق رۇحاني
مادەنىيەت كۇشىن ارنادى.

رۇح تۇىن ۇستاپ، رۇحاني ترەك ورناتىپ، رۇحاني
مەكەن قۇردى.
چايون شاپقىنىشلارنا قارسى سوعىس جەڭسىنىىڭ 70
جىلدىمەن ەسكە ەتۇسىرۇ ادەبىيەت - كوركەمۈنەر ساۋىق كەشى
«جەڭسى پەن بەيىتتىشىلىكتەن»، جۇڭگو كوممۇنىستىك
پارتىياسى قۇرىلعانىدىنىڭ 95 جىلد- ەن قۇتتىقتاۋ
مۇزىكا كەشى «ماڭگىلىك سەنىم- نەن»، رەفورما
جاساۋدىڭ، ەسىك اشۇدىڭ 40 جىلدىمەن قۇتتىقتاۋ
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر ساۋىق كەشى «بىزدىڭ 40
جىلعا»، جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلعانىدىنىڭ
70 جىلدىمەن قۇت- نتىقتاۋ ادەبىيەت - كوركەمۈنەر
ساۋىق كەشى، «كۇرەس جۇرگىزەيىك، جۇڭخۇا ۇلدارىنا»،
جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى قۇرىلعانىدىنىىڭ 100
جىلدىمەن قۇتتىقتاۋ ادەبىيەت - كوركەمۈنەر كونسەرتى
«ۇلى ساپارعا» دەيىن…
سوغى جىلدارى پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ماڭىزدى ساتتەرىن
ارقاۋ ەتە وتىرىپ وتكىزىلگەن ەبرى قىدىرۇ كەلىلى
ادەبىيەت - كوركەمو- نەر قىمىلدارى وتانىشلىدىق
سۇيسىيەنشلىككە، ۇلتتىق ارنىعا، قاهارماندىق
جىگىەرگە تولى قۇاتتى ەڭ ەنەرگىيەمەن ۇلتتىڭ
گۇلدەنۋى جولىنداعى قۇاتتى ۇد- دەرەدى بركەس - ترەكس
شىغىانداتتى.

2021 - جىلى 6 - ايدىڭ 28 - كۇنى كەش، «قوس ۇياسى»
اسپانىندا كوزدىڭ جاۋىن الاتىن وت جۇلدىزدار كوك جۇزىندە
جامىراپ، ەستەلىك اىرىپ نۇسقاسى “100” بولسپ
كەستەلەنىپ، شاپلاق ۇنى، الاقپالغان داۋىستاز تۇنگى
اسپاند- دى جالغىرتتى…
جۇڭگو ادەبىيەت - كوركەمۈنەردى كوركەم تارباۋمەن
پارتيانىڭ 100 جىلدىق مەرىي توبىنا تەرەڭ سۇيسىيەنشلىكەپن
سى تارتۇ ەتتى.
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر كونسەرتى “ۇلى ساپار» ادەبىيەت -
كوركەمۈنەر قىزمەتكەرلەرنىڭ پارتيا-

مەن جۇرەكتەس، حالقپەن تسلەكتەس بولاتىن
بەرىك سەنمەن سىتقى قىلاسىپەن اىگىلەدى.
باس شۇجى شي جىنپىڭ قاتتارىلى ياسشى جولداستار
بۇكىل الاڭداعى كورەرمەندەر مەن بىرگە ”كوممۇنىستىك
پارتيا بولماسا، جاڭا جۇڭگو بولماق مەمس…“ دەپ
اسقاتاقتا شىرقادى.

قىسقى كۇن شۇعلاسى ايباتى اسقاق جۇڭگو كوممۇنىستىك
پارتىياسى تارىجى كورمە ساراينى تو- گىلدى.
سارايدىڭ الدىنداعى الاڭدا السىپ پارتيا تۇى ەمۇسىنى
«تۇۋ» اسقاق ايبىن كورسەتتى، «سەنىم»، «ۇلى ەس»،
«قامال ۇۋ»، «ارمانعا قۇلاش سەر مەۋە» سىندى 4
السپ ەمۇسنى سالتاناتا- تى، اسماق بەينەمەن كوز
تارتتى.
”كورمە سىارايدىڭ قۇرىلىسى جۇڭگو كوممۇنىستىك
پارتىياسىنىڭ رۇخمەن ۇندەسىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك
پارتىياسىنىڭ 100 جىلدىق كۇرەس تارىجىن جانە وندا
قامتىلغان ۇلى كۇرەس- كەرلىك رۇختى تولقى اىگىلەۋى،
جۇڭگو كوممۇنىستەرنىڭ قاچىرلىلقپەن جول اشقان،
قايد- سارلىلقپەن كۇرەس جۇرگىزگەن ۇلى تارىجىن بەيد-
نەلەۋى كەرەك“ —
باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭىزدى نۇسقاۋىن ەستە
بەرىك ساقتاغان بۇكىل ەلدەگى اسەمۈنەر قىزمەتكەرلەرى
ەبرى نىيەنەن سەلبەسىپ، وسى كەلىلى ناقىرىپتىق
ەمۇسنى نىجە- نەرياسىن دەن قويا جاسامپازدىقپەن
ورنىدادى.

باس شۇجى شي جىنپىڭ جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋ- لى ەداستۇرلى
مادەنىيەتن قورعاۋ، جالعاستىرۇ، دامىتۇ قىزمەتنە
ايرىقشا ەمان بەرىپ، كوپ رەت قىزمەت تەكسىردى ەرى
ماڭىزدى نۇسقاۋ بەردى.
شاندىۇنىڭ چۇيفۇوندا قىزمەت تەكسىرگەندە،
تارىجىي مادەنىيەت، اسىرەسە، الدىبغىملاردان جال-
ماسقان ەمورال ۇلشەمى جونىدە ەرتەدەگىنى بۇگىن
ۇشىن پايداالاۋعا، ەسكىدەن جاڭغانى ش- ەارۋعا
تاباندى بولسپ، تالعامپازدىقپەن مامىلە جاساۋ، سارالاي
وترىپ مۇراگەرلىك ەتۇ كەرەك دەپ اتاپ كورسەتتى؛
گانسۇدا قىزمەت تەكسىر- گەندە دۇنخۇاڭ
موگاۋ ۇڭگىرەنە بارىپ مادەنىيەت- كە مۇراگەرلىك ەتۇ
مەن مادەنىي قىزمەتتەكىشىستەر- قورعاۋ جاعدايىن
ۇعىستى؛ شي - ان مۇراجايىنا كەل- گەندە، ەڭ
الدىمەن كوڭىل بولگەن ماسەلەسى شياۋيان مۇناراسىن
قورعاۋ بولدى؛ گۇاڭجىوۋ قالاسى لي - ۋان رايونى
شىڭۇان تارىجىي مادەنىيەت كوشەسىندەگى يۇڭچىڭغاڭدا
بولسپ، گۇاڭدۇڭ ئەاترى كوركەمۈنەر مۇراجايىنا
كىرىپ، ئەاتىر اۋەس- كەرلەرىن گۇاڭدۇڭ تەاتىرن
ويداعىداي جالعاىد- تىرۇعا، ساۋلەلەندىرۇگە
شايىتئاندىردى؛ فۇجياندا.

عى جۇشى باققاشىندا بلايي دەپ اتاپ كورسەتتى:
ەگەر جۇڭخۇانىڭ 5000 جىلدىق ورەكىيەتى بولماسا،
جۇڭگوشا ەرەكشەلىك قايدان بولسىن؟ …
ەداستۇر- دى قاراستىرۇعا، سەنىمگە بويىلغان تالاي-
تالاي ەس - قىمىلدار باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ جۇڭخۇا
ۇلتى مادەنىيەتنىڭ تەك - تامىرىن قورعايتىن تارىجىي
سانالىعى مەن مادەنىيەت سەنىمىن اىگىلەدى.

باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ تىكەلەي قامقورل- ەى
مەن زور كۇشپەن دارىپتەۋىىندە، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى
ەداستۇرلى مادەنىيەتن جالعاستىرۇ، دامىتۇ نىجەنەرىياسى
نىشكەرلەي اتقارىلدى.
«كوكەيكە قو- نىمدى ”سوزدەر“ — باس شۇجى شي
جىنپىڭ قولدانغان قاناتتى سوزدەر» كىتابىنىڭ باسپا
ۇقىعى 30 نەشە تىلگە بەرىلدى، جەلىلەس كىتاپ
«جۇڭخۇا- نىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنىيەتتىدەگى 100
كلاسىسىكالىق كىتاپ» وقىرمانداردىڭ قىرۇ قارسى
اۋنىنا يە بولدى، «جۇڭگو ەلەڭ - سوزدەر جىيالى- سى»،
«كلاسىسىكالىق كىتاپتارداعى جۇڭگو»، «جۇڭگو ارچەولوگىيا
جىنالىسى»، «اۋىل ساغىنىشىن ۇمىتپتا» تەلە باعدارلامالارى
ەل ىشى - سىرتىندا قىرۇ تاراتلىپ، قاعاز ويما، شۇ
كەستەسى سىياقتى بەيد- زاتتىق مادەنىي مۇرا ونەرلەرى
كەدەيلىكتەن ارنىلتۇعا ەم بەردى، مەرەكەلىك سۇرەت،
اۋىل ويىنى سىياقتى ەداستۇرلى خالقتىق سالت - سانا
مىرەشۇغدىك كۇش اىگىلەدى، وتاندىق اعىمداعى
ادەبىيەت جاسامپازدىغى، جەگلەى سىتىلدەگى
حانفۇ سىياقتىلار زامان ۇلكىسىنە اينالدى…
جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنىيە- تى كۇن
سايبىن قوعامدىق ومىرگە ەسىڭىپ، بۇقارانىڭ كۇندەلىكى
تۇرمىسىمەن قاۋىشتى.

تەرەڭ سۇيسىيەنشلىكەپن قامقورلىق جاساپ،
قىقلاستى ئاپسىرما بەردى —

**باس شۇجى شي جىنپىڭ ادەبىيەت - كور- كەمۈنەر
شەبىنىڭ ومىرشەڭ كۇشكە تولى ۇزاق بولاشاقتىق
دامۇىن تىياناق ەتسپ، قالىڭ ادەب- يەت - كوركەمۈنەر
قىزمەتكەرلەرىن كوركەمۈنەر مۇراتىن پارتىيانىڭ
جانە خالىقتىڭ سىتەرىمەن توعىستىرۇعا جەتەكتەپ،
جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋى جولىندا زەيىن - زەرەدىنى،
كۇش - قۇاتتى شوعىرلاندىردى**

تەرەڭ سۇيسىيەنشلىكەپن دوستاساۋلار، سىر-

لاسۇلار باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ادەبىيەت - كور-
كەمۈنەر سىتەرىنە دەگەن شىنايى قىلاسىن جەتىكىز-
دى، بار نىتا - پەيىلمەن جاسالغان جەنەكشىلىكتەر،
قامقورلىقتار باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ادەبىيەت -
كوركەمۈنەر قىزمەتكەرلەرىنە دەگەن تەرەڭ سۇيسى-
پەنىشلىگىن، قىلاستى قامقورلىعن اىگىلەدى —
لۇ ياۋمەن دوس بولسپ، كەكۇ ارا ۇزاق اڭگە- مە
بارىسىندا ادەبىيەت جونىدەگى كوزقاراسىن تە- رەڭدەتتى؛
«داشاندى ەسكە اۋۋ» اتتى شالقىما جازىپ، جيا داشانىمەن
ۇستازدىق - دوستىق تەرەڭ سۇيسىيەنشلىگىن
تەبىرەنە ەسەندى…
جازۋشى ليۇ چىڭنىڭ «شانئىيدىڭ گۇانچۇڭنى- داعى
شارۋالاردىڭ تۇرمىسىن تەرەڭ تۇستىگەندىك- تەن،
قالامىنان تۇنىنداعان كەيىپكەرلەردىڭ سونشا- لىق
جاندى بولغاندىغى” سىندى اسەرلى مىسالدار ارقىلى
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قىزمەتكەرلەرىن حا- لىقتىڭ
ۇلى امالياىتى مەن باي مازمۇندى تۇرمىسى- نان ەنار
ۇلعا جەيەدى.

قارتايغان شاعىندا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتيا-
سىنا مۇشە بولغان كىينو ونەرىيازى نيۇ بىنجا حات
جازىپ، ونى “كوركەمۈنەر مەن شۇغىلدانىپ جاقسى
ادام بولۇدا ۇزدىكىسز ۇلكى بولسپ، اناغۇرلىم كوپ
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قىزمەتكەرلەرىن سەنىسى،
سۇيسىيەنشلىگى، جاۋاپكەرشلىگى بار ادام بولۇعا
جەتەكتەۋگە” شايىتئاندىردى.

ورتالىق اسەمۈنەر شۇەيۋانسىنداعى 8 ساقا پرو-
فەسسورعا جاۋاپ حات جازىپ، ولاردى “ەستەيتكا-
لىق تازىبە قىزمەتن ويداعىداي ستەپ، ونەگە كور-
سەتسپ ادام تارىبەلەۋگە تاباندى بولسپ، ەداۋىر
مەن تۇرمىسقا تامىر تارتسپ، ەستەيتىكالىق تارىبەنىڭ
ەرەكشەلىگىنە بويسۇنىپ، جۇڭخۇانىڭ ەستەيتىكالىق
تازىبە رۇحىن اسقاتقىن، وتانىنىڭ جاس ۇرپاقتارىنىڭ
دەنە، كوڭىل كۇي جاقىتارىنان اقاۋسىز جەتلىۋىنە
مۇمكىندىك جاساۋعا” شايىتئاندىردى.

جۇڭگو شىچېۋى ئەاتىر شۇەيۋانىنىڭ وقىتۇشى -
وقۇشلارنى جاۋاپ حات جازىپ، ولاردى “وقىتۇ
بارىسىندا كوركەمۈنەردىڭ شىن ەماننىن قاراست-
رىپ، خالققا قىزمەت وىتۇ بارىسىندا كوركەمۈنەر- دىڭ
اۋەلگى ماقساتىن شىڭداۋعا شايىتئاندىردى”.

94 جاستاعى ونەرىياز لان تىيانىيەگە “1 - شىلدە
وردەنن” بەرىپ، قىلاسىپەن؛ “لان اقسا- قال، ەسىزدىڭ
كوپنەنگەن تەاتىرغىزدىڭ ەبارىن كورگەم.
جاسىڭىز وسىنىشاما ۇلعايسا دا ەالى ەدە قىزمەت
ستەپ جاتقانىڭىز كەرەمت - اق”، - دەدى.
كوڭىلدىر اسپان استىسىندا، كۇرەڭ قىزىل ۇتۇستى
مونغۇلشا ەيى شايانى جەلپەن بىرگە جەل- بىرەپ،
مۇرىنقۇردىڭ ۇنىنى قۇبىقلىجى شىعەپ، نىشى
مونغۇلدىڭ كەڭ - بايتاق سىحارىسىندا ەبرى - بىرلەگەن
ۋلانىمۇچۇر اتىرەتتەرى بۇقارا ۇشىن شۇپان ەانىن
جان تەبىرەنتتە شىرقادى.
60 نەشە جىلدىان بەرى ۇلانىمۇچۇر اتىرەتنىڭ
مۇشەلەرى باستان - اياق ەمۇرىنىڭ قۇزارلى
توپىراغىنا تامىر تارتىپ، مالشى بۇقاراسىن قىزمەت
تەتەدى.

2017 - جىلى 11 - ايدا باس شۇجى شي جىنپىڭ
نىشى مونغۇل اۋتونومىيالى رايونىنىڭ سونيد ەڭ
حوشۇ- نىنداعى ۇلانىمۇچۇر اتىرەتنىڭ مۇشەلەرىنە
جاۋاپ حاتىندا تەرەڭ سۇيسىيەنشلىكەپن بلايي دەپ
جازدى؛ “ۇلانىمۇ- چۇر اتىرەتنىڭ ۇزاق ۇاقت گۇلدەنىپ -
كوركەيۋى حا- لىقتىڭ كوركەمۈنەردى قاچەت ەتەتىندىگىن،
كوركە- مۈنەردىڭ دە خالىقتى قاچەت ەتەتىندىگىن
ايگىلە- دى”.
وسى جاۋاپ حات سونيد ەڭ خوشۇنىنداعى ۇلانىمۇچۇر
اتىرەتنىڭ مۇشەلەرىن ەڭ جاقسى ويىن نوميەرلەرىن
مالىشلارعا ۇسىنىسپ، ماڭگى سىحاراداعى قىزىل
“ادەبىيەت - كوركەمۈنەر جەڭىل اتنى اسكەرلەرى”
بولۇعا شايىتئاندىرىپ عانا قويمىاستان، قالىڭ
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قىزمەتكەرلەرىن باستان -
اياق نازاردى وتا- نىمىزدىڭ تاۋ - وزەندەرىنە،
بايتاق دالاسىنا اۋدارىپ، خالققا تامىر تارتىپ،
اناغۇرلىم جاقسى، اناغۇرلىم كوپ رۇحاني ازىقپەن
قامداۋعا بارنىشا جىگەرلەندىردى.

باس شۇجىدىڭ تاپسىرماسى مەن ۇمىتتىن ەستە
بەرىك ساقتاغان قالىڭ ادەبىيەت - كوركەمو- نەر
قىزمەتكەرلەرى “مەملەكەتنىڭ زور ەسىن” كوكەيىندە
ساقتاپ، تاسقىنداعان اسقاق سەزىمەن، قارىجىدى
قالامىمەن، اسەم برعاقپەن، اسەرلى وبراز- بەن
ەداۋىر وزگەرسىن اىگىلەپ، اۋان ئتۇرلى تۇر- مىستى
بەينەلەدى، جاڭا داۋىردەگى ادەبىيەت - كوركە- مۈنەر
قىزمەتى خالىقتىڭ داۋىرلىك قاچەتتەن اناغۇرلىم
جاناسىپ، مادەنىيەت سەنمەن ۇزدىكىسز قاۋلاتىپ،
ۇلتتىق رۇختى سەرىپلىتى.

ەداۋىردى ەستەلىككە اۋ — سۇراپىل
ىندەتتە جۇڭگو فوتو سۇرەتشىلەر قوعامى
دەرەۋ شاعىن اتىرەت ۇيسەداستىرىپ ۇحانعا بارىپ،
“پە- رىشەتلەردىڭ بەينەسىن ەتۇسىرۇ” كەلەلى
فوتو سۇرەت نىجەنەرىياسى ارقىلى مەملەكەت
پەنەن ۇلتتىڭ تەرەكشە ەستەمسەن ساقىتاپ
الدى؛ سوعىس- تىق ەيوستىق كىينو «چاڭجىينخۇ»
امەرىكا جىھاند- گەرلەرىنە قارسى تۇرىپ،
چاۋشىيانعا كومەك بەرۇ

ۇلى رۇحىن اسقاتتاتىپ، جۇڭگونىڭ كىينو تارىجىندا
بەلدەت ساتىلمى اعا جۇلدەگەرى، دۇنيە جۇزىلىك
جىلدىق بەلدەت ساتىلمى اعا جۇلدەگەرى بولدى؛
«جاڭا ەم»، «شۇغىلاعا شومىعان جۇڭخۇا»،
«نۇرعا بولەنگەن جۇڭگو» قاتارلى “جۇڭگو ارمانى”
نەگىزگى تاقىرىبىنداعى جاڭا تۇىندى اندەر كەڭ
تارال- دى…
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر كلاسىكىتەرى ەداۋىر- دىڭ
رۇحاني كووردىناتاسىن تۇعالادى.

نازاراردى رەلدىققا شوعىرلاندىرۇ — «اۋىل - قىستاقناعى
مەملەكەت زور سىتەرى»، «شىبادۇڭ قىستاقىنداعى 18
حىكاييا» سىياقتى دە- رەكتى ادەبىيەت كەسەك
تۇىندىلارى جۇڭگونىڭ كەدەيلىكتىن ارنىلۇدان
قامال اۋ حىكاياسىن شىنايى ەرى جاندى بايانىدادى؛
«مەن جانە مەنىڭ وتا- نىم» جەللىلسە فىلمدەرى،
سونداي - اق «شىڭ- شىلدار»، «جۇڭگو شىياگەرى»،
«تاۋ - وزەن سۇ- يىسەپىنشلىگى»، «ۇلى دارىسا،
ۇلى وزەن»، «كوكىكە قالقتاعان قاۋىرىن»
سىياقتى رەال تاقىرىپ- تاغى تاڭداۋلى كىينو -
تەلەفىلىمدەردىڭ “جانكۇيەر كورەرمەنى” وتە
كوپ بولدى؛ «ەمىر»، «يۇنچۇڭ ەستەلىگى»، «تاۋ -
وزەن كەشىرمەلەرى» قاتارلى ەبرى توپ “جۇڭگونىڭ
جاقسى كىتاپتارى” جۇڭگو قوعامىنداعى وراسان زور
وزگەرىستەردى تۇرلىشە تۇرعىدان بەينەلەدى…
ادەبىيەت - كوركەمۈنەر قى